

Ansøgning om Fri Proces

1. Ansøger: (hvis der er flere ansøgere, skal der udfyldes et skema for hver)

Navn	Tlf.	P-tal
Adresse	Postnr./by	
E-mail		

2. Modpart:

Navn	Tlf.	P-tal
Adresse	Postnr./by	
E-mail		

3. Ansøgers personlige forhold:

Lever ansøger i ægteskab/samlivsforhold?	Ja..... /nej.....
Antal børn, herunder stedbørn og plejebørn, under 18 år, som enten bor hos ansøgeren eller i overvejende grad forsørges af denne	Antal:

4. Indtægtsgrundlag:

Ansøgers og dennes eventuelle ægtefælles/samlevers årsopgørelse fra TAKS fra forrige år, samt eventuel dokumentation for den aktuelle indtægt for de sidste måneder, skal vedlægges. (Se vedlagte vejledning). Der skal tillige sendes oversigt over evt. kapitalindkomst.

5. Sagen:

Hvad drejer sagen sig om?	Ansøgers beskrivelse af sagen/sagsfremstilling fra ansøgers advokat vedlægges. Endvidere vedlægges bilag (evt. i kopi), f. eks. Stævning/svarskrift, skøde, lejekontrakt, samt sagens korrespondance. Kopi af de bilag, som ansøgeren ønsker at fremlægge i retssagen
Hvilket udfald ønsker ansøgeren, at sagen skal få?	
Hvad er modpartens stilling hertil?	

6. Ansøgerens underskrift:

Sted, dato

Underskrift

Vejledning

Fri proces er udtryk for, at staten yder økonomisk bistand med henblik på at sikre den enkelte borgers adgang til domstolene. Formålet med fri proces er således at sikre borgere med forskellige økonomiske forhold lige muligheder for at føre nødvendige retssager.

Hvis man bevilliges fri proces, fritages man for betaling af retsafgift og statskassen betaler salæret til ansøgerens advokat.

Såfremt man taber sagen, hvortil man har fri proces, indebærer fri proces bevillingen ikke automatisk fritagelse for at erstatte modpartens omkostninger. Det er retten som afgør, hvorvidt statskassen skal betale modpartens omkostninger i stedet for ansøgeren.

Der er særlige regler for fri proces til skiftesager.

De gældende regler om fri proces findes i retsplejelovens kapitel 31 (Bekendtgørelse nr. 148 af 9. marts 2004 af lov for Færøerne om rettens pleje), samt i bekendtgørelse nr. 1505 af 18. december 2019 for Færøerne om fri proces.

Betingelser for fri proces

Betingelserne for fri proces vedrører sagens art, ansøgerens økonomiske forhold og et krav om, at ansøgeren skal have rimelig grund til at føre proces.

Jfr. § 331 i retsplejeloven kan der endvidere meddeles fri proces når særlige grunde taler herfor, selvom de sædvanlige betingelser for fri proces efter retsplejeloven ikke er opfyldt. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation.

I hvilke sager kan man få fri proces

Som udgangspunkt kan der meddeles fri proces i alle borgerlige retssager, der behandles efter retsplejelovens regler.

Der kan ikke gives fri proces til sager der behandles i det administrative system. Fri proces vil som udgangspunkt tillige blive afslået til sager der udspringer af et strafbart forhold, som ansøger ved endelig dom er fundet skyldig i, medmindre det krav, som er rejst mod ansøgeren, er åbenbart urimeligt.

Der gives kun undtagelsesvis fri proces til sager der udspringer af ansøgerens erhvervsvirksomhed eller til sagsøgeren i sager om ærekrænkelse.

Er der mulighed for at få sagen behandlet ved et egnet klagenevnt eller i det administrative klagesystem, skal denne mulighed som udgangspunkt være udnyttet, før der kan gives fri proces.

Bemærk, at i sager om separation og skilsmisse (sager efter retsplejelovens kapitel 42) behøver man ikke at søge Rigsombuddet om fri proces, hvis man er blevet sagsøgt eller appelindstævnt. I disse tilfælde vil retten beskikke en advokat, hvis man opfylder de økonomiske betingelser for fri proces. Er man derimod sagsøger, kan man som i andre sager søge Rigsombuddet om fri proces.

Økonomiske betingelser

Det er efter retsplejelovens § 330 blandt andet en betingelse for fri proces, at ansøgeren ikke uden at lide væsentlige afsavn kan betale de omkostninger, der er forbundet med sagen. Grænsen for, hvornår en person opfylder de økonomiske betingelser for fri proces fremgår af § 1, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1505 af 18. december 2019 for Færøerne om fri proces. Heraf følger, at det er en betingelse for fri proces, at ansøgerens indtægtsgrundlag er 336.000 kr. eller mindre.

Såfremt ansøger lever i et samlivsforhold, er det en betingelse for fri proces, at summen af parrets indtægtsgrundlag er 427.000 kr. eller mindre. Det bemærkes, at beløbet forhøjes med 58.000 kr. for hvert barn, herunder plejebørn og stedbørn, under 18 år, som enten bor hos ansøger, eller som i overvejende grad forsørges af denne.

Det bemærkes at indtægtsgrænserne reguleres årligt til 1. januar.

Ved beregningen af indkomstgrundlaget anvendes den skattemæssige årsopgørelse for det forrige år for ansøgeren og dennes eventuelle ægtefælle/samlever. Afviger ansøgerens eller dennes ægtefælles/samlevers aktuelle indkomstforhold væsentligt fra det, der fremgår af årsopgørelsen for det forrige år, lægges de tilsvarende aktuelle indkomstforhold til grund.

I sager om separation, skilsmisse og forældremyndighed (sager efter retsplejelovens kapitel 42) kan ansøgerens eget indtægtsgrundlag og indtægtsgrænsen for enlige også anvendes.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 5, at uanset om de økonomiske betingelser ikke er opfyldt, kan der undtagelsesvis, såfremt ansøgeren skønnes at have et ganske særligt behov for bistand, eller sagens omkostninger skønnes at bliver ekstraordinært store, meddeles fri proces.

Rimelig grund til at føre proces

Det er efter retsplejelovens § 330 også en betingelse for fri proces, at ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces.

Denne betingelse betyder i almindelighed, at ansøgeren ud fra de foreliggende oplysninger skal have rimelig udsigt til at få medhold i sagen. Det bemærkes i denne henseende, at ansøgeren selv skal tilvejebringe og indsende nødvendige oplysninger, som vedkommende mener, er af betydning for afgørelse om fri proces. Såfremt ansøger ikke indsender oplysninger, der er nødvendige for at vurdere om betingelserne for at meddele fri proces er opfyldt, kan Rigsombuddet vælge at afslå ansøgningen.

Hvordan søger man om fri proces

Ansøgninger om fri proces til retssager i 1. instans behandles af Rigsombuddet. En ansøgning skal indgives i så god tid, at Rigsombuddet kan nå at træffe afgørelse i sagen, inden retssagen afsluttes ved retten i form af, at sagen domsforhandles eller forliges.

Sager om fri proces til appelsager (anke- og kæresager) behandles af Civilstyrelsen.

Man har dog automatisk fri proces i højere retsinstanser, hvis man har haft fri proces og fået medhold i den foregående retsinstans, og sagen ankes af modparten. Man behøver derfor ikke at søge om fri proces på ny i disse tilfælde.

Du kan klage over Rigsombuddets afgørelse om fri proces til Civilstyrelsen. En klage skal sendes til Rigsombuddet, som videre sender klagen til styrelsen sammen med sagens akter.

Hvad skal indsendes

Sammen med ansøgningen bør der indsendes alle relevante oplysninger og bilag, således at Rigsombuddet er i stand til at vurdere rimeligheden i kravet. Er der allerede udvekslet stævning, svarskrift og eventuelt andre processkrifter i sagen, bør de vedlægges. Der skal desuden vedlægges kopi af ansøgerens og dennes eventuelle ægtefælles /samlevers skattemæssige årsopgørelse for forrige år, dvs. søger man om fri proces i 2020 vedlægges årsopgørelsen for 2018. Såfremt den aktuelle indkomst er væsentligt forandret siden forrige år, skal der endvidere vedlægges dokumentation for ansøgerens og dennes eventuelle ægtefælle /samlevers aktuelle indtægt for de sidste 3 måneder.

Derudover skal det oplyses, hvor mange børn under 18 år, herunder pleje og stedbørn, der enten bor hos ansøgeren eller i overvejende grad forsørges af denne.

Der kan læses mere om fri proces på Rigsombuddets hjemmeside: www.rigsombudsmanden.fo.